

MINISTERUL JUSTIȚIEI

**EVALUAREA TEMATICĂ A
ADMINISTRAȚIEI ROMÂNE A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN -
ROMATSA R.A.
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2021 - 2025**

Raport de evaluare

2024

Secretariatul tehnic al SNA
Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741
București, România
www.just.ro

A. Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA R.A.

I. INTRODUCERE

- **Adresa fizică:** Bd. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1, București
- **Adresa virtuală:** www.romatsa.ro
- **Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:**
Hotărârea Guvernului nr. 74/1991 privind înființarea Regiei autonome "Administrația română a serviciilor de trafic aerian" - ROMATSA

- **Misiune / atribuții / competențe / structura:**

ROMATSA are ca obiect principal de activitate furnizarea de servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii meteorologice aeronautice, servicii de informare aeronautică.

- **Organigrama:**

RA ROMATSA este administrată de către Consiliul de administrație care numește Directorul General al regiei.

Directorul General angajează personalul regiei.

Directorul General al regiei numește, de asemenea, personalul de conducere al departamentelor/ direcțiilor și serviciilor din subordine. Șefii de structuri au, la rândul lor, în subordine personalul cu funcții de execuție.

- **Structuri subordonate:**

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA R.A. nu are alte structuri în subordine.

- **Număr total poziții/funcții prevăzute în statul instituției (inclusiv nr. funcții de conducere ocupate cu titlu permanent):** 1812 posturi
- **Resursele alocate pentru cele 3 standarde supuse evaluării:**
a) **resurse financiare, evidențiindu-le distinct pe cele alocate pentru pregătirea profesională**

Fondurile necesare pregătirii profesionale ale responsabilului pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție la nivelul RA ROMATSA sunt prevăzute și evidențiate separat în Programul de Formare Profesională pe anul 2023.

b) resurse umane

RA ROMATSA asigură implementarea Strategiei Naționale Anticorupție prin desemnarea atât a coordonatorului planului de integritate, cât și al responsabilului pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție.

c) resurse materiale (calculatoare, spațiu pentru desfășurarea activității, acces la internet etc.)

În vederea implementării Strategiei Naționale Anticorupție, atât coordonatorul Planului de integritate, cât și responsabilul pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție au la dispoziție resurse materiale, respectiv: calculatoare, spațiu pentru desfășurarea activității, acces la internet etc.

▪ Scopul misiunii de evaluare

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 au fost aprobate *Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2021-2025* și documentele aferente acesteia.

Potrivit art. 11 și 12 din *Metodologia de monitorizare a implementării SNA 2021-2025*, aprobată prin Ordinul Ministrului Justiției nr.2046/2022, în cadrul reuniunilor desfășurate în luna decembrie 2022, platformele de cooperare au aprobat temele de evaluare tematică și instituțiile ce urmează a fi supuse evaluării în anul 2023.

Temele care fac obiectul misiunilor de evaluare tematică în anul 2023 sunt:

1. evaluarea riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale;
2. evaluarea incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale;
3. gestionarea mecanismului de implementare a SNA de către instituțiile publice (inclusiv întreprinderi publice).

Obiectivele procesului de monitorizare sunt:

- Identificarea progreselor înregistrate în implementarea SNA;
- Identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- Creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției, în sectorul public și privat.

Procedura evaluării a constat în completarea chestionarului tematic de evaluare transmis la data de 31 martie 2023, organizarea vizitei de evaluare la sediul ROMATSA R.A., în data de 11 aprilie 2023, și redactarea raportului de evaluare.

▪ Componenta echipei de evaluare

Echipa de evaluare a fost compusă din 3 persoane:

- D-na Monica Cojocaru - Direcția Generală Anticorupție, expert din cadrul platformei autorităților independente și a instituțiilor anticorupție;
- Dl. Adrian Dumitru, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției, expert evaluator din partea platformei administrației publice centrale;

- Dl. Septimius Pârvu - Expert forum, expert din partea platformei societății civile.

Reprezentanții ROMATSA R.A. care au luat parte la întâlnire au fost:

- Director General;
- p. Director Direcția Siguranță și Calitate- Președinte SCIM și Coordonatorul grupului de evaluare a riscurilor de corupție;
- Șef Serviciu Patrimoniu- Coordonatorul Planului de Integritate;
- Șef Serviciu Juridic;
- Auditor intern;
- Responsabil SNA.

Din partea Secretariatului tehnic al SNA au participat:

- D-na. Cristina Beclea, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției, reprezentant al Secretariatului tehnic al SNA;
- D-na. Cristina Liță, consilier superior, Ministerul Justiției, reprezentant al Secretariatului tehnic al SNA.

II. CONSTATĂRI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

La nivelul Administrației Române a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA R.A. a fost constituit Grupul de lucru pentru implementarea metodologiei, conform art. 6 din Metodologia standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, prin Decizia Directorului General nr. 669 din 07.11.2019, actualizată la 15.12.2022. Grupul de lucru este format din zece membri, incluzând directorul Direcției Siguranță și Calitate-Coordonator, un nr. de 4 experți, 1 consilier juridic, 1 economist și 3 șefi de servicii - membri, un expert - secretar.

În conformitate cu art. 11 din Metodologia standard aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, la nivelul ROMATSA R.A., Grupul de lucru pentru implementarea metodologiei a identificat și descris riscurile de corupție pe parcursul anului 2022. Grupul se întâlnește de două ori pe an sau este convocat la intervale de două luni și ori de câte ori este nevoie.

De asemenea, în perioada de referință, a fost desfășurată și activitatea de evaluare a riscurilor identificate și au fost stabilite măsuri de intervenție, conform art. 12 și 16 din Metodologia standard.

În urma desfășurării activităților sus-menționate, la finalul anului 2022, la nivelul ROMATSA R.A. se afla în curs de actualizare Registrul riscurilor de corupție, prevăzut la art. 17 din Metodologia standard.

Pe parcursul elaborării Registrului riscurilor de corupție s-a urmărit respectarea prevederilor anexei nr. 4 a Hotărârii Guvernului nr. 599/2018, în privința formei și

Secretariatul tehnic al SNA
Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741
București, România
www.just.ro

conținutului documentului. Conform interlocutorilor, există o procedură pentru actualizarea registrului, precum și una pentru Sistemul de control intern managerial (SCIM).

Registrul riscurilor reglementat de prevederile Ordinului Secretariatul General al Guvernului nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice este corelat parțial cu registrul riscurilor de corupție, urmând a fi regularizat acest aspect.

În conținutul răspunsului primit la chestionarul tematic de evaluare privind implementarea SNA 2021-2025 transmis de ROMATSA, s-a afirmat că Registrul riscurilor de corupție este utilizat ca instrument de management pentru „*creșterea gradului de conștientizare a importanței acordării unei atenții sporite în lupta împotriva flagelului corupției*”. Reprezentanții instituției au informat echipa de evaluare asupra faptului că pentru evaluarea riscurilor șefii de direcții solicită informații și de la subunitățile din subordine.

Luând în considerare activitatea de formare profesională a angajaților implicați în procesul de management al riscurilor de corupție, în perioada de referință, membrii Grupului de lucru pentru implementarea prevederilor legale referitoare la analiza riscurilor de corupție nu au beneficiat de cursuri de specialitate.

De asemenea, s-a făcut precizarea că Registrul riscurilor de corupție a fost avut în vedere la întocmirea planului de integritate, coroborat cu obiectivele și măsurile cuprinse în SNA 2021 - 2025, activitatea de revizuire este în curs de desfășurare, urmând a se proceda la actualizarea planului de integritate ulterior finalizării revizuirii registrului de riscuri.

Potrivit informațiilor obținute în cadrul întâlnirii cu reprezentanții ROMATSA R.A., în fiecare an se face o analiză de management, în lunile noiembrie-decembrie. ROMATSA R.A. are mai multe sisteme de management, iar monitorizarea acestora este inclusă în analiza activității de management. Directorul general este informat cu privire la toate aceste rezultate, inclusiv cu privire la riscurile de corupție. De asemenea, interlocutorii au menționat faptul că activitatea societății este guvernată de un număr semnificativ de reglementări interne, care fundamentează funcționarea acesteia în toate domeniile de activitate.

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

În conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, la nivelul ROMATSA R.A. a fost desemnat un angajat responsabil pentru implementarea metodologiei, prin Decizia Directorului general nr. 798/15.12.2022.

Așa cum reprezentanții ROMATSA R.A. au menționat în chestionarul de evaluare precum și în timpul întâlnirii, consilierului juridic, coordonatorului Planului Național de Integritate și

Secretariatul tehnic al SNA
Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741
București, România
www.just.ro

celorlalte persoane din componența comisiei le-au fost stabilite atribuții specifice în fișele posturilor.

Referitor la obținerea de informații privind incidentele de integritate, responsabilul pentru implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul instituției ține evidența sesizărilor formulate conform art. 6 alin (1) din metodologie, iar în perioada supusă evaluării nu au fost înregistrate astfel de sesizări.

Reprezentanții instituției au precizat că nu au fost solicitate informații din partea Agenției Naționale de Integritate, a Direcției Naționale Anticorupție, a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și/sau alte autorități sau instituții publice, conform art. 6 alin (2) din metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018.

La nivelul ROMATSA R.A. nu au fost identificate incidente de integritate.

În perioada supusă evaluării (anul 2022) nu au fost organizate programe de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la evaluarea incidentelor de integritate.

În perioada de referință, a fost elaborat, aprobat și publicat Raportul anual privind evaluarea incidentelor (anexa 6 la H.G. nr. 599/2018), conform art. 9 alin. (1) din metodologie.

În perioada de referință nu au existat incidente de integritate care au fost în atenția mass media.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

În cadrul ROMATSA R.A., gestionarea implementării Strategiei Naționale Anticorupție îi revine unui consilier juridic, căruia îi sunt stabilite atribuții în acest sens. În fișa postului au fost incluse atribuții precum:

- întocmește acțiuni și orice alte acte necesare în vederea recuperării prejudiciilor materiale aduse regiei de persoane fizice și juridice;
- întocmește întâmpinările și apărările regiei în cauze pendinte la organele de justiție în față cărora regia are calitate procesuală;
- reprezintă, pe baza delegării acordate de către Directorul General al Regiei, interesele acesteia în ședințele publice de judecată;
- verifică și avizează sub aspectul legalității contractele civile, comerciale, de asigurări și orice alte contracte și convenții încheiate de regie;
- participă la formularea obiecțiilor la clauzele potrivnice interesului regiei, cuprinse în contracte;

- participă la soluționarea divergențelor apărute în procesul încheierii contractelor;
- verifică și avizează sub aspectul legalității Deciziile emise de către Directorul General;
- obține hotărârile judecătorești și arbitrale investite cu puteri executorii, precum și alte titluri executorii împotriva debitorilor regiei și declanșează și participă la procedura de executare silită;
- avizează pentru legalitate și acordă asistență juridică problemelor privind patrimoniul RA ROMAT SA;
- participă ca membru în comisiile de evaluare în vederea atribuirii contractelor de achiziție publică în conformitate cu prevederile legislației în domeniul achizițiilor publice;
- participă la negocierea Contractului Colectiv de Muncă al Regiei și actelor adiționale la acesta și depune diligențele necesare în vederea înregistrării la ITM (Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București)
- formulează răspunsuri la petițiile adresate regiei;
- acordă asistență juridică Direcțiilor și serviciilor din cadrul RA ROMATSA.

Cu referire la alocarea de suficiente resurse umane, materiale și financiare pentru atingerea rezultatelor avute în vedere, reprezentanții instituției au precizat că activitățile cu privire la implementarea măsurilor cuprinse în Strategia Națională Anticorupție sunt distribuite și alocate către structurile regiei, în funcție de obiectivele și măsurile prevăzute în planul de integritate. În acest sens, personalul ministerului dispune de birotica și infrastructura IT necesare desfășurării activității.

Cu referire la principalele obiective ale politicii organizaționale în materie de integritate, în cadrul ROMATSA R.A. a fost elaborat și aprobat „*Inventarul măsurilor de transparență*”, acest document fiind publicat pe pagina de internet a regiei. Totodată, a fost elaborat și aprobat „*Ghidul privind organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a corupției și de educație pentru promovarea integrității în cadrul R.A. ROMATSA*”, material diseminat în cadrul regiei prin publicarea pe pagina de intranet a instituției și prin comunicarea de către toți șefii structurilor R.A. ROMATSA salariaților din subordine.

Referitor la modul de implicare a conducerii ROMATSA R.A. în promovarea climatului de integrității la nivel instituțional, aceasta s-a făcut prin popularizarea tuturor instrumentelor elaborate în acest sens la nivelul instituției precum și prin alocarea de resurse financiare și materiale și de resurse umane acestui domeniu.

La nivelul regiei a fost elaborat *planul de integritate* al instituției prin culegerea de bune practici și modele din practica altor instituții, folosindu-se informații aflate pe paginile de internet ale acestora.

Responsabilii de implementarea S.N.A. au beneficiat de un curs etică și integritate susținut de o asociație non-profit. Cu această ocazie, participanților la discuții le-a fost prezentată disponibilitatea instituțiilor din care fac parte membrii echipei de evaluare de

a organiza sesiuni de informare cu personalul cu responsabilități în domeniul supus evaluării, din regie.

La nivelul regiei există proceduri de sistem pentru asigurarea respectării standardelor de integritate incluse în Anexa nr. 3, precum:

- Declarația cadourilor;
- Protecția avertizorului în interes public;
- Evaluarea riscurilor de corupție.

Totodată, a fost elaborat *Codul etic* și este în curs de elaborare *Codul de conduită*. Sunt în curs de aprobare procedura pentru prevenirea conflictului de interese, precum și numirea unui consilier de etică.

După cum precizează în chestionar reprezentanții regiei, „*pentru celelalte standarde am apreciat că actele normative incidente sunt îndestulătoare*”.

La nivelul regiei, măsurile de promovare a integrității care s-au dovedit a fi cele mai eficiente au fost și sunt elaborarea și diseminarea de materiale informative. Materialele produse sunt disponibile pe portalul intern al instituției, iar angajații iau la cunoștință sub semnătură publicarea de ghiduri relevante.

În cursul anului 2022, la nivelul ROMATSA. RA. nu au fost implementate proiecte cu finanțare externă nerambursabilă în domeniul integrității/anticorupției.

III. BUNE PRACTICI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Nu au fost identificate bune practici pe această temă de evaluare.

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Luând în considerare faptul că la nivelul regiei nu au avut loc incidente de integritate care să necesite realizarea unei analize pe parcursul anului 2022, asigurarea cadrului normativ pe acest domeniu a fost suficientă, astfel încât nu au fost identificate bune practici pe această temă de evaluare.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

Prin natura modului de funcționare a instituției, respectiv luând în calcul reglementările care stabilesc modalitatea de organizare, în cazul ROMATSA RA există un număr semnificativ de proceduri, care reglementează inclusiv sectorul integrității. Existența acestora facilitează și implementarea SNA.

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Procesul de management al riscurilor de corupție a fost implementat la nivelul ROMATSA R.A. în perioada evaluată, realizându-se activitățile aferente, respectiv constituirea Grupului de lucru conform prevederilor Metodologiei Standard aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, identificarea, descrierea și evaluarea riscurilor de corupție, cu respectarea scalei de evaluare și a indicatorilor stipulați în Metodologia Standard.

În urma adoptării Registrului riscurilor de corupție, acesta a fost adus la cunoștința angajaților pentru a se implementa măsurile stabilite și asumate de conducerea instituției.

Deoarece activitatea de evaluare a riscurilor de corupție a fost finalizată la sfârșitul anului 2022, Registrul riscurilor reglementat de art. 5 din O.S.G.G. 600/2018 nu este corelat cu Registrul riscurilor de corupție, însă conducerea instituției și-a stabilit ca obiectiv să se urmărească realizarea acestui deziderat pe parcursul anului 2023, în momentul realizării analizei și actualizării riscurilor reglementate de art. 5 din O.S.G.G. nr. 600/2018.

Recomandări:

1. Monitorizarea anuală a modului de implementare a măsurilor specifice.
2. Actualizarea Planului de integritate al regiei ca urmare a evaluării anuale a modului de implementare al acestuia, precum și ca urmare a formalizării, monitorizării și revizuirii riscurilor de corupție la care sunt expuse activitățile desfășurate la nivelul regiei.
3. Corelarea riscurilor care fac obiectul art. 5 din OSGG nr. 600/2018 cu cele identificate la nivelul regiei și evaluate în Registrul riscurilor de corupție.
4. Utilizarea surselor externe de informare, precum mass media, pentru identificarea riscurilor de corupție și potențialelor încălcări ale legislației.

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

În conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, în cadrul ROMATSA R.A. a fost stabilit un responsabil cu implementarea acestei metodologii.

În perioada evaluată, la nivelul ROMATSA R.A. nu au fost primite sesizări referitoare la incidente de integritate produse în cadrul instituției, astfel încât nu a fost necesară

efectuarea vreunei analize ori adoptarea unor măsuri de prevenire sau control suplimentare.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

La nivelul regiei au fost asigurate resursele necesare implementării standardelor S.N.A. și au fost adoptate o serie de documente necesare atingerii obiectivelor asumate, conducerea urmărind implementarea tuturor prevederilor actelor normative din domeniul de referință și a măsurilor necesare în vederea asigurării unui mediu de integritate ridicat.

Recomandări:

1. Asigurarea parcurgerii de către personalul responsabil cu implementarea SNA a unor programe de formare profesională pe teme de integritate, cu o atenție sporită activităților de pregătire referitoare la evaluarea incidentelor de integritate pentru angajatul desemnat conform art. 5 alin. (1) din metodologie.